Xixiasaurus

Xixiasaurus – rodzaj teropoda z rodziny troodontów (Troodontidae) żyjącego w późnej kredzie na terenach Azji. Został opisany w 2010 roku przez Lü Junchanga i współpracowników na podstawie niekompletnej czaszki, przedniej części żuchwy oraz fragmentów kości łokciowej, promieniowej i nadgarstka (41HIII-0201). Skamieniałości pochodzą z datowanych na koniak lub kampan osadów formacji Majiacun w Songgou, na północnym wschodzie powiatu Xixia w Chinach. *Xixiasaurus* jest pierwszym troodontem przypominającym byronozaura odnalezionym poza Gobi i północnymi Chinami. Miał 22 zęby w kościach szczękowych – mniej niż *Byronosaurus* i *Mei*, lecz więcej od zaurornitoida i zanabazara. Zęby *Xixiasaurus* – podobnie jak byronozaura, *Mei*, urbakodona i anchiornisa – nie miały piłkowań. Kolejną cechą łączącą rodzaje *Xixiasaurus* i *Byronosaurus* jest występowanie uzębienia heterodontycznego oraz rozwiniętego podniebienia wtórnego. Kości nosowe holotypu *X. henanensis* są wydłużone i niezłączone, co sugeruje, że holotyp w chwili śmierci nie zakończył jeszcze wzrostu. Również kości czołowe są niezrośnięte. Kość promieniowa jest znacznie cieńsza niż łokciowa. Brak piłkowania na zębach *Xixiasaurus* może dowodzić, że – w przeciwieństwie do większości troodontów – żywił roślinami lub był wszystkożerny. Według Lü i współpracowników *Xixiasaurus* jest najbliżej spokrewniony z byronozaurem. Autorzy spekulują, że te dwa rodzaje oraz *Urbacodon* mogą tworzyć klad wewnątrz Troodontidae, co dowodziłoby, że w Azji troodonty z niepiłkowanymi zębami były szeroko rozprzestrzenione. Ponieważ szczątki byronozaura odkryto w osadach datowanych na kampan, Lü i in. sugerują, że jego bliskie pokrewieństwo z *Xixiasaurus* wskazuje, iż osady formacji Majiacun również pochodzą z kampanu[1]. Według analizy przeprowadzonej przez Turnera i współpracowników (2012) *Xixiasaurus* tworzy jednak klad z innymi azjatyckimi troodontami – *Mei* i *Sinovenator*. Szczątki *Xixiasaurus* są na tyle niekompletne, że nie jest w nich obecna żadna z czterech synapomorfii tego kladu, jedna cecha łączy jednak ten rodzaj z sinowenatorem – wyrostek szczękowy kości przedszczękowej ciągnący się ku tyłowi i oddzielający kość szczękową od nosowej za nozdrzami zewnętrznymi[2].

Xixiasaurus
Lü *et al.*, 2010
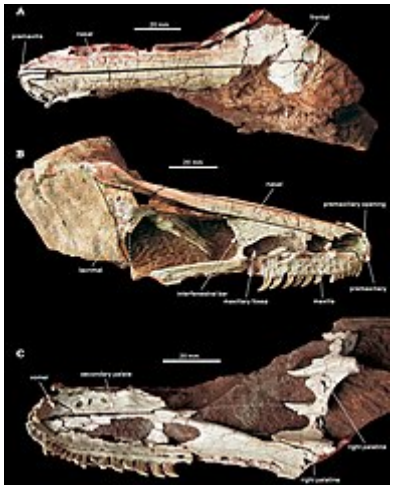
Systematyka
Domena: eukarionty
Królestwo: zwierzęta
Typ: strunowce
Podtyp: kręgowce
Gromada: zauropsydy
Podgromada: diapsydy
Infragromada: archozauromorfy
Nadrząd: dinozaury
Rząd: dinozaury gadziomiedniczne
Podrząd: teropody
Infrarząd: tetanury
(bez rangi): celurozaury
Rodzina: troodony
Rodzaj: ***Xixiasaurus***
Gatunki
▪ *X. henanensis* Lü *et al.*, 2010

Nazwa *Xixiasaurus* pochodzi od nazwy powiatu Xixia, na terenie którego odnaleziono holotyp, oraz greckiego słowa *sauros*, oznaczającego „jaszczur”. Nazwa gatunkowa gatunku typowego, *henanensis*, odnosi się do prowincji Henan, gdzie znajduje się powiat Xixia[1].

Przypisy

1. Lü Junchang, Xu Li, Liu Yongqing, Zhang Xingliao, Jia Songhai, Ji Qiang. *A new troodontid theropod from the Late Cretaceous of central China, and the radiation of Asian troodontids*. „Acta Palaeontologica Polonica". 55 (3), s. 381–288, 2010. DOI: 10.4202/app.2009.0047 (https://doi.org/10.4202/app.2009.0047) (ang.).
2. Alan H. Turner, Peter J. Makovicky, Mark A. Norell. *A review of dromaeosaurid systematics and paravian phylogeny* (http://hdl.handle.net/2246/6352). „Bulletin of the American Museum of Natural History". 371, s. 1–206, 2012. DOI: 10.1206/748.1 (https://doi.org/10.1206/748.1) (ang.).

Źródło: „https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Xixiasaurus&oldid=51880389"

Tę stronę ostatnio edytowano 20 sty 2018, 17:29. Tekst udostępniany na licencji Creative Commons: uznanie autorstwa, na tych samych warunkach (http:https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl), z możliwością obowiązywania dodatkowych ograniczeń. Zobacz szczegółowe informacje o warunkach korzystania (http:https://foundation.wikimedia.org/wiki/Warunki_korzystania).